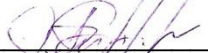

Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
Кафедра права, філософії та політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри проф. Чорний О.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОГРАМУВАННЯ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність – 054 Соціологія

Освітній ступінь – бакалавр

Форма навчання – денна

Форма підсумкового контролю – залік

2023 – 2024 навчальний рік

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології

Протокол № 1 від “31” серпня 2023 р.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к.і.н., доцент., Гапоненко Д. І.

Мова навчання – українська.

1.ОПИС ТА ПРЕДМЕТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)
Статус навчальної дисципліни: нормативна	Загальна кількість годин: 120 Шифр та назва спеціальності: 054 Соціологія Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Рік підготовки: 2 Семестри: 4	Лекції (<i>теоретична підготовка</i>): 20 Практичні: 20
Кількість кредитів ECTS: 4	Самостійна робота: 80 Вид контролю: залік

Мета дисципліни – отримання студентами знань з основних засад підготовки та технології складання програми соціологічного дослідження як основного теоретико-методологічного та методичного документа, що регламентує проведення соціологічного дослідження.

Основними завданнями при вивченні дисципліни є:

- ознайомлення студентів з основними функціями процесу програмування соціологічних досліджень;
- набуття знань з теоретико-методологічних засад формування програми соціологічного дослідження;
- набуття знань з методичних та процедурних аспектів програмування соціологічних досліджень;
- оволодіння вміннями складання програми емпіричного соціологічного дослідження.

Очікувані результати навчання:

Загальні компетентності:

- ЗК01.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК04.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК05.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК06.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК07.** Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК08.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК09.** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК10.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК12.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.

СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій.

СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження.

СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців і нефахівців.

СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

Програмні результати навчання:

РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.

РН02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.

РН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.

РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.

РН06. Ефективно використовувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.

РН07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.

РН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

РН09. Вміти виробляти програму соціологічного дослідження.

РН11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців.

РН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Разом	у тому числі				
л		пр.	лаб.	інд.	срс	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Методологічний розділ програми соціологічного дослідження						
Тема 1. Програма як організаційна підстава соціологічного дослідження	12	2	2			8
Тема 2. Проблема, об'єкт і предмет дослідження	12	2	2			8
Тема 3. Мета і завдання соціологічного дослідження	12	2	2			8
Тема 4. Виокремлення та інтерпретація головних понять дослідження	12	2	2			8
Тема 5. Системний аналіз об'єкту дослідження	12	2	2			8
Тема 6. Гіпотези соціологічного дослідження	12	2	2			8
Модуль 2. Методичний розділ програми соціологічного дослідження						
Тема 7. Визначення методів збору первинної соціологічної інформації	12	2	2			8
Тема 8. Обґрунтування вибіркової сукупності соціологічного дослідження	12	2	2			8
Тема 9. Робочий план дослідження	12	2	2			8
Тема 10. Труднощі та типові помилки складання програми соціологічного дослідження	12	2	2			8
Усього годин	120	20	20			80

3. КОРОТКИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Методологічний розділ програми соціологічного дослідження

Тема 1. Програма як організаційна підстава соціологічного дослідження

Визначення програми соціологічного дослідження. Функції програми дослідження. Основні компоненти методологічного розділу програми соціологічного дослідження: пошук проблемної ситуації, формулювання та обґрунтування проблеми, визначення об'єкту і предмету, розробка мети і завдань, інтерпретація та операціоналізація основних понять, системний аналіз об'єкту дослідження, формулювання гіпотез.

Тема 2. Проблема, об'єкт і предмет дослідження

Особливості проблемної ситуації в соціології та її відмінності від традиційного розуміння поняття „проблема”. Обґрунтування проблеми соціологічного дослідження. Види проблем дослідження. Встановлення об'єкту соціологічного дослідження. Визначення предмету соціологічного дослідження.

Тема 3. Мета і завдання соціологічного дослідження

Визначення мети соціологічного дослідження і особливості її формулювання. Завдання соціологічного дослідження. Види завдань соціологічного дослідження: головні, другорядні, додаткові.

Тема 4. Виокремлення та інтерпретація головних понять дослідження

Сутність та призначення інтерпретації основних понять дослідження. Види інтерпретації: теоретична; емпірична. Сутність та призначення операціоналізації головних понять.

Тема 5. Системний аналіз об'єкту дослідження

Системний аналіз об'єкту дослідження та його сутність. Необхідність проведення аналізу об'єкту та його різновиди. Види факторів системного аналізу: зовнішні і внутрішні; функціональні і структурні; загальні і специфічні; об'єктивні і суб'єктивні; прямі і опосередковані.

Тема 6. Гіпотези соціологічного дослідження

Визначення гіпотези соціологічного дослідження. Види гіпотез: за ступенем загальності припущення (гіпотези-обґрунтування, гіпотези-наслідки); за змістом припущення (описові, пояснюючі); за ступенем розробленості (первинні, вторинні); з точки зору завдань дослідження (основні; другорядні). Правила формулювання гіпотез. Функції гіпотез. Якісні параметри гіпотез: спільність; складність; специфічність; детермінованість; фальсифікованість і можливість перевірки; комунікативність, відтворюваність і стійкість.

Модуль 2. Методичний розділ програми соціологічного дослідження

Тема 7. Визначення методів збору первинної соціологічної інформації

Переваги, недоліки і сфери застосування основних методів збору первинної соціологічної інформації: опитування; спостереження; аналіз документів; експеримент. Особливості використання кількісний і якісних методів збору соціологічної інформації: кількісні методи; якісні методи. Загальні вимоги до обґрунтування методів збору інформації у програмі соціологічного дослідження.

Тема 8. Обґрунтування вибіркової сукупності соціологічного дослідження

Необхідність використання вибірки в соціології. Зміст і основні категорії вибіркового методу. Типи вибірки: імовірнісні; неімовірнісні; комбіновані. Визначення об'єму вибірки. Вибірка і проблема репрезентативності.

Тема 9. Робочий план дослідження

Сутність робочого плану дослідження: зв'язок робочого плану дослідження зі змістом програми; основні етапи робіт. Сітковий графік соціологічного дослідження.

Тема 10. Труднощі та типові помилки складання програми соціологічного дослідження

Етапи та процедури складання програми соціологічного дослідження. Методологічні, методичні та організаційно-процедурні проблеми, які вирішує дослідник при підготовці програми дослідження. Вимоги до підготовки програми дослідження. Типові помилки при підготовці програми соціологічного дослідження.

4. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1. Методологічний розділ програми соціологічного дослідження

Тема 1. Програма як організаційна підстава соціологічного дослідження

Зміст

1. Визначення програми соціологічного дослідження.
2. Функції програми дослідження.
3. Основні компоненти методологічного розділу програми соціологічного дослідження:
  - а) пошук проблемної ситуації, формулювання та обґрунтування проблеми;
  - б) визначення об'єкту і предмету;
  - в) розробка мети і завдань;
  - г) інтерпретація та операціоналізація основних понять;
  - д) системний аналіз об'єкту дослідження;
  - є) формулювання гіпотез.

Тема 2. Проблема, об'єкт і предмет дослідження

Зміст

1. Особливості проблемної ситуації в соціології та її відмінності від традиційного розуміння поняття „проблема”.
2. Обґрунтування проблеми соціологічного дослідження.
3. Види проблем дослідження.
4. Встановлення об'єкту соціологічного дослідження.
5. Визначення предмету соціологічного дослідження.

Тема 3. Мета і завдання соціологічного дослідження

Зміст

1. Визначення мети соціологічного дослідження і особливості її формулювання.
2. Завдання соціологічного дослідження.
3. Види завдань соціологічного дослідження:

- а) головні;
- б) другорядні;
- в) додаткові.

Тема 4. Виокремлення та інтерпретація головних понять дослідження

Зміст

1. Сутність та призначення інтерпретації основних понять дослідження.
2. Види інтерпретації:
  - а) теоретична;
  - б) емпірична.
3. Сутність та призначення операціоналізації головних понять.

Тема 5. Системний аналіз об'єкту дослідження

Зміст

1. Аналіз об'єкту дослідження та його сутність.
2. Необхідність проведення аналізу та його різновиди:
  - а) структурно-функціональний;
  - б) системний.
3. Види факторів системного аналізу:
  - а) зовнішні і внутрішні;
  - б) функціональні і структурні;
  - в) загальні і специфічні;
  - г) об'єктивні і суб'єктивні;
  - д) прямі і опосередковані.

Тема 6. Гіпотези соціологічного дослідження

Зміст

1. Визначення гіпотези соціологічного дослідження.
2. Види гіпотез:
  - а) за ступенем загальності припущення (гіпотези обґрунтування, гіпотези-наслідки);
  - б) за змістом припущення (описові, пояснюючі);
  - в) за ступенем розробленості (первинні, вторинні);
  - г) з точки зору завдань дослідження (основні; другорядні).
3. Правила формулювання гіпотез.
4. Функції гіпотез.
5. Якісні параметри гіпотез:
  - а) спільність;
  - б) складність;
  - в) специфічність;
  - г) детермінованість;
  - д) фальсифікованість і можливість перевірки;
  - е) комунікативність, відтворюваність і стійкість.

Модуль 2. Методичний розділ програми соціологічного дослідження
Тема 7. Визначення методів збору первинної соціологічної інформації

Зміст

1. Переваги, недоліки і сфери застосування основних методів збору первинної соціологічної інформації:
  - а) опитування;
  - б) спостереження;
  - в) аналіз документів;
  - г) експеримент.
2. Особливості використання кількісний і якісних методів збору соціологічної інформації:
  - а) кількісні методи;
  - б) якісні методи.
3. Загальні вимоги до обґрунтування методів збору інформації у програмі соціологічного дослідження.

Тема 8. Обґрунтування вибіркової сукупності соціологічного дослідження

Зміст

1. Необхідність використання вибірки в соціології.
2. Зміст і основні категорії вибіркового методу.
3. Типи вибірки:
  - а) імовірнісні;
  - б) неімовірнісні;
  - в) комбіновані.
4. Визначення об'єму вибірки.
5. Вибірка і проблема репрезентативності.

Тема 9. Робочий план дослідження

Зміст

1. Сутність робочого плану дослідження:
  - а) зв'язок робочого плану дослідження зі змістом програми;
  - б) основні етапи робіт.
2. Сітковий графік соціологічного дослідження.

Тема 10. Труднощі та типові помилки складання програми соціологічного дослідження

Зміст

1. Проблеми при підготовці програми соціологічного дослідження:
  - а) методологічні;
  - б) методичні;
  - в) організаційно-процедурні.
2. Вимоги до підготовки програми дослідження.

3. Типові помилки при підготовці програми.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Модуль 1. Методологічний розділ програми соціологічного дослідження

Тема 1. Програма як організаційна підстава соціологічного дослідження

1. Показати залежність змісту програми від виду соціологічного дослідження.
2. Скласти таблицю етапів розробки програми дослідження.

Тема 2. Проблема, об'єкт і предмет дослідження

1. Обрати тему соціологічного дослідження, попередньо узгодивши її зміст з викладачем.
2. Встановити проблемну ситуацію. Обґрунтувати проблему дослідження.
3. Визначити об'єкт і предмет дослідження.

Тема 3. Мета і завдання соціологічного дослідження

1. Сформулювати мету соціологічного дослідження за обраною темою.
2. Визначити головні, другорядні та додаткові завдання.

Тема 4. Виокремлення та інтерпретація головних понять дослідження

1. Виділити основні поняття дослідження за обраною темою.
2. Здійснити їх теоретичну та емпіричну інтерпретацію.

Тема 5. Системний аналіз об'єкту дослідження

1. Здійснити системний аналіз об'єкту дослідження за обраною темою.

Тема 6. Гіпотези соціологічного дослідження

1. Сформулювати усі види гіпотез соціологічного дослідження за обраною проблематикою.
2. Пояснити, які з них найкраще відповідають меті і завданням дослідження.

Модуль 2. Методичний розділ програми соціологічного дослідження

Тема 7. Визначення методів збору первинної соціологічної інформації

1. Обґрунтувати вибір основного методу збору первинної соціологічної інформації дослідження за обраною темою.
2. Розробити інструментарій дослідження у відповідності до складеної програми і обраного методу збору інформації.

Тема 8. Обґрунтування вибіркової сукупності соціологічного дослідження

1. Встановити позитивні і негативні особливості кожного виду вибірок і зазначити можливі сфери їх застосування.
2. Визначити генеральну сукупність дослідження і обґрунтувати оптимальний об'єм вибірки дослідження за обраною темою.

Тема 9. Робочий план дослідження

1. Розробити робочий план дослідження.

Тема 10. Труднощі та типові помилки складання програми соціологічного дослідження

1. Завершити розробку програми соціологічного дослідження з урахуванням можливих помилок.

6. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях і під час складання екзамену та оцінюється за наступними критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота та змістовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **6 – 7 балів** («відмінно»), якщо його відповідь повністю відповідає змісту питання семінарського заняття, усі основні проблеми визначені чітко, розкриті повністю та ґрунтовно; студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питань, на які відповідає, та може викласти свою точку зору з проблеми, що обговорюється; студент досить вільно й коректно користується соціологічною термінологією.

Студент може отримати **4 – 5 балів** («добре»), якщо його відповідь в основному відповідає змісту питання семінарського заняття, не всі основні проблеми визначені чітко і не повно розкриті; студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення, та відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо низки проблем; студент в основному правильно користується соціологічною термінологією, невелика кількість помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

Студент може отримати **3 бали** («задовільно»), якщо його відповідь лише частково відповідає змісту питання, основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково і без належної глибини; студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення, та не має своєї точки зору щодо більшості проблем; студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.

Студент може отримати **1 – 2 бали** («незадовільно»), якщо його відповідь не відповідає змісту питання, основні проблеми не визначені і не

розкриті; доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні; студент майже не користується соціологічною термінологією.

Рівень володіння професійно-методичними вміння визначається під час виконання студентом практичного завдання (аналіз запропонованої практичної соціальної ситуації, складання власного варіанту її вирішення, аналізу тощо) на практичних заняттях, при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання екзамену та оцінюється за наступними критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість аналізу конкретної теми з точки зору її відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями і прикладами соціальної і політичної сфер життя суспільства;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання;
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 р.

(https://drive.google.com/file/d/1TggRAFOn49g08VcMd_XsZHGYnNpm5LPs/view). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ

T1	T2	T3	T4	T5	T7	T8	T9	T10	K	З	
7	7	7	7	7	7	7	7	7	5	25	100

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	10	3	до 30
Індивідуальні завдання	10	4	До 40
Підсумкова контрольна робота	1	5	до 5
Усього			до 75
Залік			до 25
Разом			до 100

8. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Соціологічне дослідження як вид наукового пізнання.
2. Соціальне і соціологічне дослідження
3. Типи і форми соціологічних досліджень.
4. Етапи соціологічного дослідження.
5. Програма як головний документ соціологічного дослідження.
6. Структура і функції програми соціологічного дослідження.
7. Специфіка побудови програми в залежності від типу дослідження.
8. Особливості проблемної ситуації в соціології.
9. Проблема дослідження.
10. Визначення об'єкту і предмету дослідження.
11. Формулювання мети дослідження.

12. Теоретико-прикладна та прикладна мета дослідження.
13. Завдання дослідження і їх різновиди.
14. Виокремлення основних понять дослідження.
15. Інтерпретація понять соціологічного дослідження.
16. Види інтерпретації.
17. Сутність та призначення операціоналізації головних понять.
18. Системний аналіз об'єкту дослідження.
19. Фактори системного аналізу.
20. Гіпотеза як основний головний методологічний інструмент соціологічного дослідження.
21. Види гіпотез.
22. Функції гіпотез.
23. Якісні параметри гіпотез.
24. Загальні вимоги до формулювання гіпотез.
25. Стратегічний план дослідження.
26. Загальна характеристика методичного і процедурного розділів програми соціологічного дослідження.
27. Структура і функції методичного розділу.
28. Структура і функції процедурного розділу.
29. Обґрунтування вибіркової сукупності.
30. Основні категорії вибіркового методу.
31. Види вибірок.
32. Принципи формування вибіркової сукупності та репрезентативність.
33. Помилки вибірки.
34. Особливості вибору основного і додаткових методів збору первинної соціологічної інформації.
35. Види методів збору соціологічної інформації і можливі сфери їх застосування.
36. Залежність вибору методу збору первинної інформації від типу дослідження і змісту методологічного розділу програми.
37. Робочий план дослідження.
38. Етапи і процедури соціологічного дослідження.
39. Нормативні вимоги до організації соціологічного дослідження.
40. Труднощі та типові помилки складання програми соціологічного дослідження.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Зміст і методичні матеріали до семінарських занять; індивідуальні завдання і завдання для самостійної роботи студентів; завдання для поточного контролю знань (тести); перелік питань для підсумкового контролю знань (залік); конспект лекцій.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Білик Л. І. Роль соціологічного опитування у визначенні пріоритетів студентства / Л. І. Білик // Проблеми освіти. — К., 2002. — №Вип.28. — С. 36 – 44.
2. Бойко І. І. Соціологічне дослідження в системі соціологічного знання / І. І. Бойко // Соціологія: навч. посіб. / ред. І.Р. Байрак. — К., 2010. — С. 330 – 350.
3. Вербець В. В. Методологічні підходи у соціологічному дослідженні / В. В. Вербець // Соціологія: курс лекцій: навч. посіб. для студ. ВНЗ. — К., 2009. — С. 426 – 445.
4. Волович В. Автобіографія: соціологічне уявлення / В. Волович // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2011. — №3. — С.184 – 199.
5. Гапоненко Д. Програмування соціологічних досліджень: методичні поради і плани семінарських занять для студентів спеціальності „соціологія” / Д. Гапоненко. — Чернігів: ЧНПУ, 2013. — 40 с.
6. Зыбцев В. Н. Теоретико-методологические основания социологических исследований / В. Н. Зыбцев, В. И. Журавлев // Наука. Религия. Сообщество. — 2008. — № 1. — С. 222 – 227.
7. Методология и методы социологического исследования. — Запорожье, 2005. — С. 155 – 170.
8. Методология научного исследования: учебное пособие для студ. ВУЗ. — К., 2004. — С. 129 – 205.
9. Подшивалкіна В. Програма авторського курсу "Якісні методи дослідження в соціології / В. Подшивалкіна // Психологія і сусп-во. — 2004. — №4. — С.218 – 220.
10. Попова І. М. Соціологія: пропедевтичний курс: підруч. для студ. вузів / І. М. Попова. — К.: Тандем, 1996. — 271 с.
11. Сухенко Я. Технологія організації, проведення та експертної оцінки соціологічного дослідження / Я. Сухенко // Соціальний педагог. — 2008. — №9 (вересень). — С. 3 – 10.
12. Лукашевич М. П. Методика і техніка соціологічного дослідження / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков // Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій: підруч. для студ. ВНЗ. — К., 2008. — С. 504 – 529.
13. Макеева С. О. Вибірка у соціологічному дослідженні / С. О. Макеева // Соціологія: навчальний посібник / за ред. С.О. Макеева. — К., 2008. — С. 463 – 465.
14. Словник соціологічних і політологічних термінів / За ред. В. І. Астахової та інш. — К.: "Вища школа", 1993. — 141 с.
15. Соціологія: словник термінів і понять / Є. А. Біленький, М. А. Козловець, І. В. Саух. — К.: Кондор, 2006. — 372 с.
16. Соціологія: короткий енциклоп. словник / за ред. В.І. Воловича. — К.: Укр. Центр духовної культури, 1998. — 736 с.